IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA (NR 15)**

z dnia 25 października 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży

– podkomisji stałej do spraw jakości kształcenia i wychowania (nr 15)

25 października 2022 r.

Podkomisja stała do spraw jakości kształcenia i wychowania, obradująca pod przewodnictwem poseł **Katarzyny Lubnauer (KO)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– informację Ministra Edukacji i Nauki na temat założeń i prac nad przygotowaniem do wprowadzenia przedmiotu Biznes i zarządzanie.

W posiedzeniu udział wzięli: **Tomasz Moliński** dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Szybalska** zastępca dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych Ministerstwa Edukacji i Nauki, **Antoni Rytel** wicedyrektor GovTech Polska, **Włodzimierz Banasik** sekretarz Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, **Zbigniew Marciniak** doradca prezesa Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, **Dorota Twarowska** przewodnicząca Sekcji Wydawców Edukacyjnych Polskiej Izby Książki, **Ewa Konikowska-Kruk** starszy specjalista w Zespole Polityki Edukacyjnej Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz **Katarzyna Liszka-Michałka** ekspert w Dziale Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Związku Powiatów Polskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Anna Goral** i **Daria Grochowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, podkomisji stałej do spraw jakości kształcenia i wychowania. Witam państwa posłów i gości obecnych na miejscu oraz łączących się zdalnie.

Informuję, że dzisiejsze posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. W celu sprawdzenia łączności i kworum proszę państwa posłów o przygotowanie się do głosowania. Dziękuję. Głosowanie pozostaje otwarte do końca posiedzenia podkomisji, żeby każdy mógł w trakcie się zalogować. Czekam aż się uruchomi głosowanie. Proszę państwa, proszę oddać dowolny głos w sprawie kworum.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje informację ministra edukacji i nauki na temat założeń i prac nad przygotowaniem do wprowadzenia przedmiotu biznes i zarządzanie. Czy są jakieś uwagi do porządku obrad od osób obecnych zdalnie? Nie słyszę. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty i przechodzimy do jego realizacji.

Proszę o zabranie głosu zastępcę dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych Ministerstwa Edukacji i Nauki panią Małgorzatę Szybalską. Czy pani Szybalska jest obecna?

Zastępca dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego i Podstaw Programowych Ministerstwa Edukacji i Nauki Małgorzata Szybalska:

Dzień dobry. Czy jestem słyszana?

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Tak, jest pani słyszana.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Dzień dobry. Szanowni państwo posłowie, szanowna pani przewodnicząca, wiosną tego roku minister edukacji i nauki przedstawił już państwu wstępne informacje w tym zakresie.

Przede wszystkim we wrześniu został już opublikowany raport z szerokich konsultacji społecznych dotyczących założeń zmian i wprowadzenia nowego przedmiotu: Biznes i zarządzanie. Jednocześnie zespół ekspertów prowadził prace nad przygotowaniem projektu. W tej chwili te prace są dosłownie finalizowane. W ciągu najbliższych dni do konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych trafi projekt zmian w dwóch rozporządzeniach ministra edukacji i nauki w sprawie podstawy programowej dla szkoły podstawowej i dla szkół ponadpodstawowych oraz w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

Otrzymali państwo krótki materiał informacyjny. Krótko przedstawię założenia zmian i projektowany zakres nowego przedmiotu. Zmiany będą dotyczyć wszystkich typów szkół ponadpodstawowych, tj. i liceum ogólnokształcącego, i technikum, jak również branżowej szkoły I stopnia, w których to szkołach aktualnie mamy przedmiot podstawy przedsiębiorczości. Od kolejnego roku szkolnego, tj. od 1 września 2023 r., ten przedmiot zostanie zastąpiony przez przedmiot pod nazwą biznes i zarządzanie. Nowy przedmiot będzie możliwy do realizacji w zakresie podstawowym i w zakresie rozszerzonym, jeżeli chodzi o liceum i technikum. Zmiana podstaw przedsiębiorczości na przedmiot biznes i zarządzanie będzie dotyczyła wszystkich szkół ponadpodstawowych, a w przypadku liceum i technikum dodatkowo, poza tym przedmiotem w zakresie rozszerzonym będzie też… jest też przygotowana podstawa programowa tego przedmiotu w zakresie rozszerzonym, co w konsekwencji oznacza, że przedmiot ten odpowiednio później, czyli 4 lata do roku wdrożenia, będzie mógł być wybierany przez absolwentów liceum na egzaminie maturalnym jako jeden z przedmiotów dodatkowych do wyboru na poziomie rozszerzonym, a rok później również w technikum.

Jeżeli chodzi o zakres programowy tego przedmiotu, to zwłaszcza w przypadku zakresu podstawowego oczywiście bazuje on i w pewnym sensie powiela treści i cele kształcenia, które mamy aktualnie przewidziane w podstawie programowej przedmiotu podstawy przedsiębiorczości. Mam tutaj na myśli przede wszystkim kształcenie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Oczywiście cel kształcenia będzie również odzwierciedlony w przedmiocie biznes i zarządzanie, ale tym, co będzie różniło nowy przedmiot, jest przede wszystkim położenie znacznie większego nacisku na aspekt i wymiar praktyczny kształcenia. To też jest integralna część podstawy programowej. W warunkach i sposobie realizacji tego przedmiotu kładzie się nacisk na aktywne metody nauczania, na nauczanie z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i narzędzi cyfrowych, na pracę w grupach i rozwijanie miękkich kompetencji uczniów. Założenie jest takie, że ten przedmiot w pewnej mierze w zależności od poziomu, bo w większym zakresie na poziomie rozszerzonym, ma być realizowany również w oparciu o analizę studium przypadku.

Cele założenia tego przedmiotu obejmują przykłady przygotowania kluczowych kompetencji uczniów, takich jak współpraca, komunikacja, kreatywność i krytyczne myślenie. Jeżeli chodzi o sam zakres treści nauczania, to konstrukcja podstawy programowej jest analogiczna jak w przypadku innych przedmiotów, tzn. są cele ogólne, które są podzielone na trzy kategorie: wiedza, umiejętność stosowania wiedzy w praktyce i kształtowanie postaw. Natomiast jeśli chodzi o treści nauczania i wymagania szczegółowe, to w przypadku zakresu podstawowego będzie sześć działów: osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie, zarządzanie projektami, gospodarka rynkowa, finanse osobiste, osoba przedsiębiorcza na rynku pracy i jako ostatnia część przedsiębiorstwo. W zakresie rozszerzonym to będzie pięć części. Tutaj zaczynamy od zarządzania projektami, następnie jest gospodarka rynkowa, finanse osobiste i rynek finansowy, rynek pracy i zatrudnienie, przedsiębiorstwo.

To tak pokrótce, bo oczywiście już wkrótce wszyscy państwo będą mogli zapoznać się ze szczegółami tego projektu, z konkretnymi zapisami, ale gdybym miała powiedzieć, jakie są różnice, jeżeli chodzi o treść, to w zakresie podstawowym jest mniej zagadnień

makroekonomicznych, natomiast rozbudowane są… Porównuję to z podstawą programową podstaw przedsiębiorczości. Rozbudowana jest problematyka finansów osobistych i właśnie rozwój kompetencji miękkich. Natomiast jeżeli chodzi o kształcenie w zakresie rozszerzonym, to przede wszystkim mamy już takie pogłębione kształtowanie kompetencji przedsiębiorczych, w tym zarządzania sobą i finansami, ale też umiejętność analizy elementów otoczenia biznesowego pod kątem identyfikacji możliwych szans uruchomienia własnej działalności gospodarczej. Generalnie duża część realizacji tych zajęć na poziomie rozszerzonym ma być poświęcona opracowaniu przez uczniów przedsięwzięć biznesowych lub społecznych, w realizacji mają uczyć się kompetencji przywódczych, w tym kierowania zespołem projektowym i zarządzania przedsiębiorstwem itd.

Jeżeli chodzi o organizację nauczania tych zajęć, będzie to wyglądało w ten sposób, że w liceum i technikum generalnie wymiar godzin w zakresie podstawowym się nie zmieni. Teraz na przedmiot podstawy przedsiębiorczości są dwie godziny tygodniowo w cyklu kształcenia. Te dwie godziny są realizowane w klasach II i III po jednej godzinie. W związku z tym, że wprowadzamy również możliwość uczenia się przedmiotu biznes i zarządzanie w zakresie rozszerzonym, konieczna jest zmiana klas, jeżeli chodzi o ten przedmiot w zakresie podstawowym. Będzie on do realizacji w klasach I i II w liceum i technikum, ale też dyrektor szkoły w zależności od tego, jak będzie chciał zorganizować zajęcia, może przewidzieć organizację przedmiotu biznes i zarządzanie w zakresie podstawowym tylko w klasie I albo tylko w klasie II, oczywiście z zachowaniem wymaganego wymiaru dwóch godzin w cyklu kształcenia. Jeżeli chodzi o branżową szkołę I stopnia, organizacja nauczania nowego przedmiotu, który zastąpi podstawy przedsiębiorczości, pozostaje niezmieniona. Tutaj mamy dwie godziny w klasie I branżowej szkoły I stopnia.

Co jeszcze chciałabym dodać? Przedstawiciele ministerstwa uczestniczą w pracach nad nową strategią edukacji finansowej, która jest zainicjowana przez Ministerstwo Finansów, ale z udziałem licznych instytucji, w tym Ministerstwa Edukacji i Nauki. W pracach nad strategią, które trwają już od dwóch lat, tak naprawdę uwzględnione już jest… Twórcy analiz i projektu strategii biorą pod uwagę też te zmiany, które w tej chwili projektujemy, tak więc współpracujemy z nimi na bieżąco, jeżeli chodzi o edukację finansową dzieci i młodzieży szkolnej.

Jeżeli chodzi o kwalifikacje wymagane od nauczycieli, to ponieważ, tak jak powiedziałam, gros treści, które są aktualnie w przedmiocie podstawy przedsiębiorczości, będzie też w nowym przedmiocie biznes i zarządzanie, odpowiedni zapis znajdzie się też w rozporządzeniu w sprawie wymaganych kwalifikacji, dzięki któremu nauczyciele, którzy mają aktualnie kwalifikacje do realizacji zajęć z podstaw przedsiębiorczości, będą mogli uczyć także nowego przedmiotu biznes i zarządzanie.

To z mojej strony byłoby tyle. Tak jak powiedziałam, dosłownie w najbliższych dniach projekty trafią już do konsultacji publicznych. To będą trzy projekty zmian w rozporządzeniach. Konsultacje będą trwały miesiąc. Tak więc do ostatniego tygodnia listopada będziemy czekać na uwagi partnerów społecznych do projektów, które będą skierowane do konsultacji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor. Otwieram dyskusję.

Pozwolę sobie pierwszej udzielić głosu. Chciałam spytać o kilka rzeczy związanych z harmonogramem. Mówi pani, że jeszcze w tej chwili trwają, są otwarte konsultacje. W związku z tym rozumiem, że do końca listopada dopiero powstanie coś, co można by nazwać podstawami do założeń podstawy programowej. Czyli rozumiem, że dopiero odbędziemy konsultacje, a potem będą poprawki do konsultacji. Do kiedy państwo zakładają, że zostanie zamknięty proces tworzenia podstaw programowych, a co za tym idzie, powstanie rozporządzenie, które te podstawy programowe zawiera?

Po drugie to jednak jest pewna rewolucja, dlatego że oprócz tego, że biznes i zarządzanie ma zastąpić przedsiębiorczość, ma być też przedmiotem, które wchodzi w rozszerzenie. Ma być osiem godzin rozszerzenia. Czyli wychodzą państwo z założenia, że będą klasy, które będą miały to jako jeden z przedmiotów rozszerzonych na równi – nie wiem – z geografią, językiem polskim i innymi rzeczami. W związku z czym tym bardziej jest

ciekawe, co miałoby być w ramach rozszerzenia, bo z tego, co usłyszałam, również rewolucyjna ma być postać samego egzaminu z tego rozszerzenia. Egzamin nietypowy w stosunku do innych, bo ma zawierać jakieś zadania grupowe. Tak długo opowiadał o tym minister Czarnek.

Kolejna kwestia. Przedsiębiorczość ma jakieś podręczniki. Przy tak budowanym porządku przyjmowania podstaw programowych: kiedy państwo zakładają, że powstanie jakiś podręcznik, który będzie zawierał treści biznesu i zarządzania? Znowu mamy sytuację, w której ma to wejść z dniem 1 września, a jesteśmy w tej chwili prawie że w połowie roku 2022/2023, choć może przesadziłam z tą połową, ale zaraz będziemy w listopadzie roku szkolnego 2022/2023. W związku z tym znowu mamy wszystko – nazwijmy to – w terminach ekspresowych, stąd właśnie kilka pytań.

Jeszcze kolejna rzecz. Zauważmy, że państwo mówią tutaj o możliwości „wyboru przedmiotu biznes i zarządzanie jako przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym na egzaminie maturalnym", ale to oznacza, że od 1 września roku szkolnego 2023/2024 powinniśmy już tworzyć klasy z takim rozszerzeniem. Bardzo często szkoły już przedstawiają ofertę klas na przyszły rok, które uczniowie mogą sobie wybrać. Czy nie jest tak, że to wszystko powinno być tak naprawdę o rok później, jeżeli w tej chwili trwają prace nad przedmiotem, którego jeszcze nie ma?

Udzielam głosu pani poseł Krystynie Szumilas.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Dziękuję bardzo. Wszystkie pytania pani poseł Lubnauer są bardzo zasadne. Mamy kolejny projekt zmiany w podstawie programowej robiony w tempie ekspresowym, tak naprawdę na kolanie, z tego względu, że podstawa programowa według harmonogramu będzie praktycznie dopiero – nie wiem – w lutym czy marcu, a potem będzie ekspresowe pisanie podręczników z dostosowaniem do nowej podstawy programowej. Czyli tak naprawdę mamy powtórkę z historii i teraźniejszości (HiT). Obawiam się, że w czasie wakacji po prostu podręczników do tego nowego przedmiotu nie będzie. Dlaczego taki jest terminarz tych działań? Jeżeli już państwo mieli chęć i być może słuszny postulat zmiany sposobu nauczania przedsiębiorczości, to dlaczego w takim trybie, takim kalendarzu, takich krokach, które znowu spowodują, że po prostu 1 września szkoły zaczną uczyć według nowej podstawy programowej, ale całkowicie bez przygotowania? To jest pierwsze pytanie.

Drugie pytanie i konkluzja dotyczą uczenia młodych ludzi współpracy w grupie, realizacji projektów grupowych, projektów wymyślonych przez uczniów, nie tylko na temat przedsiębiorczości, ale w ogóle realizacji jakichś wspólnych zadań. Jestem przekonana, że założenie, że pracy grupowej uczniowie nauczą się wyłącznie na lekcjach biznesu i przedsiębiorczości, jest przekonaniem błędnym. Moim zdaniem takie założenie, że tam się tego nauczą, jest błędne. Jeżeli już w szkole podstawowej, a potem również w szkole średniej czy zawodowej na różnych przedmiotach, uczniów nie będziemy uczyć współpracy i realizacji zadań metodą projektów, to z tego nic nie będzie. Był moment, kiedy elementem egzaminu kończącego gimnazjum była taka konieczność, tzn., aby uczeń dostał świadectwo ukończenia gimnazjum, musiał mieć zaliczony czy zrobiony wspólnie z innymi uczniami wybrany projekt edukacyjny. Zadanie grupowe było elementem klasyfikacji. Z tego obecnie rządzący… Jeszcze pani minister Zalewska z tego zrezygnowała, nie mówiąc już o tym, że gimnazja zostały zlikwidowane. Wydaje mi się, że lepszym rozwiązaniem byłoby wrócić do idei realizacji tych projektów już w szkole podstawowej, a potem w szkole średniej na wszystkich przedmiotach, a nie tylko na biznesie i zarządzaniu.

Trzecie pytanie dotyczy szkolenia nauczycieli. Myślę, że podstawowym problemem, który dzisiaj jest z tym przedmiotem i który się nie skończy w momencie zmiany nazwy i korekty podstaw programowych, jest po pierwsze brak nauczycieli przygotowanych do nauczania tego przedmiotu. Nauczycieli, którzy mają kontakt z biznesem i którzy nie tylko są nauczycielami, ale są w stanie przekazać uczniom również pasję z prowadzenia własnego biznesu i umiejętności wyniesione też na drodze doświadczenia, bo kiedyś coś takiego się robiło, czy robi. Po drugie wiemy, że pensja nauczyciela nie zachęca tych, którzy mają takie umiejętności, do tego, żeby w szkole pracować.

Obawiam się więc po pierwsze, że będzie bardzo trudno o nauczycieli, którzy rzeczywiście mogliby prowadzić lekcje według koncepcji powiązania tego przedmiotu z rynkiem pracy, z prowadzeniem własnego przedsiębiorstwa i z doświadczeniami, które są związane właśnie z prowadzeniem działalności gospodarczej. A państwo piszą, że pierwsza połowa 2023 r. to będą „szkolenia doskonalące dla nauczycieli podstaw przedsiębiorczości prowadzone przez publiczne placówki doskonalenia nauczycieli". Tu też mam wątpliwości, czy w tych publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli będą eksperci i fachowcy, którzy będą mogli tych nauczycieli przygotować do prowadzenia tego przedmiotu w nowoczesnej formule. Czy to jest nowoczesna formuła, to też się okaże, kiedy zobaczymy podstawy programowe. No a pierwsza połowa roku 2023 to jest dopiero tworzenie podstaw programowych, więc jest pytanie. Będziecie tworzyć podstawy i równolegle szkolić? To z czego szkolić? Widać, że kalendarz jest bardzo napięty. Moim zdaniem trudno będzie znowu dobrze przygotować wprowadzenie tego nowego przedmiotu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Do głosu zgłosił się pan Piotr Borys.

Poseł Piotr Borys (KO):

Bardzo dziękuję. Przepraszam, że nie jestem od początku, gdyż mamy jeszcze równoległe posiedzenia zespołów.

Chciałem zapytać przedstawiciela ministerstwa o niezwykle istotną stronę praktyczną. Jeżeli państwo piszą w materiale, z czym oczywiście się w części zgadzam, że trzeba wytworzyć przeświadczenie dotyczące pewnego sposobu myślenia i kreatywności, bo przecież biznes jest kreatywny, jak i odnalezienia się w całym zagadnieniu przedsiębiorczości, to mam pytanie. Czy państwo przewidują, aby ten nowy przedmiot miał jak najbardziej praktyczny charakter, tzn. po pierwsze czy państwo będą w zakresie podstaw programowych i części praktycznej kooperować przede wszystkim z przedstawicielami przedsiębiorców, w tym małego i średniego biznesu, z ludźmi, którzy odnieśli sukces? Nic bowiem bardziej nie przekona młodych ludzi i nie zachęci do tego, by tworzyć własny biznes, własną przedsiębiorczość, aby się rozwijać, niż to, by pokazać tysiące ludzi w różnym wieku, którzy naprawdę odnieśli sukces, nawet bez względu na to, jakie mieli przygotowanie.

Mówię o tym jako praktyk, który przez wiele lat pracował w części biznesowej czy w otoczeniu biznesu. Prowadziliśmy setki szkoleń dla młodych ludzi, uczyliśmy biznesplanów, organizowaliśmy konkursy. W młodych ludziach tkwi ogromny potencjał pod warunkiem, że przedstawi się im odpowiednie narzędzia pracy, aby ta wiedza była praktyczna, dostosowana, zachęcająca do tego, aby gdzieś z niej po prostu skorzystać.

Po pierwsze więc na ile będzie miała charakter praktyczny i na ile zaistnieje kooperacja z przedsiębiorcami? Po drugie na ile państwo otwierają się również na przedstawicieli szkół wyższych, którzy przecież kształcą studentów? Tak naprawdę jednak umiejętności w zakresie bycia przedsiębiorczym często kształtuje się od lat najmłodszych, w czym zgadzam się z panią minister Szumilas, bo przedsiębiorczość to sposób myślenia, sposób kreacji. Jeżeli te podstawowe elementy uda się przekazać od najmłodszych lat, wtedy naprawdę będzie o wiele łatwiej z wdrażaniem części praktycznej na kolejnych etapach. Mam więc pytanie dotyczące skorzystania przez państwa z umiejętności bardzo wielu znakomitych specjalistów szkół wyższych, głównie ekonomicznych, w sensie po prostu przygotowania nauczycieli. Absolutnie bowiem nauczyciel może zniechęcić albo spowodować to, że dobrze przygotowany, będzie w stanie być bardzo efektywny w sposobie pracy z młodzieżą, w części biznesu i zarządzania.

Kolejna rzecz. Czy nie mają państwo obaw, jeśli chodzi o tak podstawowe zagadnienia jak np. wiedza z zakresu ekonomii, makro- i mikroekonomii w tak trudnych momentach jak inflacja czy rola Narodowego Banku Polskiego? Czy nie będzie tam po prostu jakichś kwestii ideologicznych nieprzyjemnych aktualnie dla rządu, bo trzeba zrozumieć także to, jak w ogóle działa system finansowy? Mówię w kontekście tego, że jeżeli chcemy przygotować młodego człowieka, to on musi być osobą w pełni świadomą tego, jak działają generalnie mechanizmy finansowe, a także jak działa państwo, jak działają kredyt, oprocentowanie i szereg innych rzeczy, które mogą ułatwić młodym ludziom założenie wła-

snego biznesu. Przecież najważniejszą rolą jest to, aby zachęcić młodych ludzi do tego, żeby chcieli zaryzykować i często decydować o sobie w sposób świadomy, więc muszą mieć ogólną wiedzę na temat tego, jak działa system finansowy, jakie są podatki, jak założyć firmę, jak stworzyć biznesplan. To jest tak naprawdę szereg niezwykle praktycznych umiejętności, które mogą zachęcić, jeżeli są podane w sposób atrakcyjny, z pokazaniem przykładów osób, które odniosły sukces, często bardzo młodych ludzi. Chciałem więc także zapytać o kwestie programowe. Czy one nie będą, tak jak w przypadku HiT, w jakiś sposób eliminowane czy też ograniczane?

Tak naprawdę ostatnie już moje pytanie. Jakie będą zachęty dla tych nauczycieli, którzy przecież muszą dostosować swoje umiejętności, swoją wiedzę, swoją kreatywność w pracy z młodymi ludźmi, zachęcając do przedsiębiorczości? Czy państwo mają także zamiar ściągnąć ludzi z rynku, tzn. takich specjalistów czy też organizacje pozarządowe? Mówię o tym w kontekście lex Czarnek. Przychodzi np. organizacja, która skupia młodych ekonomistów i ludzi, którzy odnieśli sukces, którzy są często najlepszym żywym przykładem, takim praktycznym, aby tworzyć i pokazywać ten przedmiot, jakim ma być właśnie biznes i zarządzanie. Czy pozwolicie także otworzyć szkołę na organizacje zewnętrzne, które są najlepsze na rynku i które mogą wyręczyć często nieprzygotowanych nauczycieli albo takich, którzy nie są w stanie właściwie sprzedać tego przedmiotu i zachęcić młodych ludzi do tego, aby akurat ten sektor przedsiębiorczości i biznesu mogli wprowadzić czy też wspomagać po prostu nauczycieli? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Przepraszam bardzo. Chciałam się dowiedzieć, czy już mamy kontakt z ministerstwem. Czy pani z ministerstwa nas słyszy, bo miała jakiś problem?

Przepraszam bardzo, ale wiem, gdzie jest aleja Szucha. Ostatnio nawet, będąc tam na kontroli, wracałyśmy piechotą. Pani poseł też była na Szucha. Szczerze mówiąc, nie rozumiem, dlaczego przedstawiciel ministerstwa nie może być fizycznie na posiedzeniu Komisji. Przepraszam, jak mamy wprowadzić biznes i zarządzanie, mówić o przedsiębiorczości, jak ministerstwo ma problem z tym, żeby się połączyć zdalnie z Komisją?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Szanowni państwo, bardzo przepraszam. Udało mi się już połączyć. Teraz państwa słyszę.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Rozumiem. Tak po pierwsze więc nie rozumiem, dlaczego pani albo ktoś tu skierowany nie może być fizycznie na posiedzeniu Komisji. Wtedy nie ma tych problemów technicznych. My jesteśmy fizycznie. Widzi pani. Jest nas czworo posłów, którzy siedzą i słuchają wszystkiego.

W tej chwili były zadane pytania. Były to pytania zarówno o harmonogram związany z podręcznikami i z terminami, jak i o praktyczną stronę, o kwestię tego, jak państwo… Pani Krystyna Szumilas zadawała pytania dotyczące tego, jak państwo mają przygotować się już do tego, żeby np. mogli przygotować projektowo różne rzeczy, jeżeli wcześniej zlikwidowali państwo na poziomie szkół coś takiego jak projekt. Ze strony pana posła Piotra Borysa były pytania o zatrudnienie specjalistów praktyków, jeśli chodzi o biznes i zarządzanie. Tylko wie pani, to jest troszeczkę tak, jakbyśmy ze ścianą rozmawiali, jeśli pani nie słyszy, jakie pytania zadajemy.

Naprawdę nie rozumiem, dlaczego po raz kolejny przedstawiciel ministerstwa nie może po prostu fizycznie przyjść na posiedzenie podkomisji, które jest w postaci hybrydowej, co oznacza tylko jedno, że to jest dla osób, które nie mogą dojechać, bo mieszkają np. daleko, jak część posłów. Oni korzystają z postaci hybrydowej, ale Al. Szucha jest półtora kilometra czy kilometr stąd. Wczoraj czy przedwczoraj robiłyśmy ten spacerek z przyjemnością. Przepraszam, chyba w piątek. Dzisiaj pani Krystyna Szumilas była u was na kontroli i poszła w jedną stronę piechotą, a nawet w obie.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, mogę tylko przeprosić. Już państwa słyszę. Spróbuję, postaram się odpowiedzieć na te pytania. Pierwsze dotyczyło tego, że jeżeli… Będę odpowiadała tylko na podstawie tego, co teraz przedstawiła pani

przewodnicząca. Proszę ewentualnie o uzupełnienie tych pytań, bo niestety po prostu ich nie słyszałam. Jeżeli chodzi o harmonogram prac, to tylko się upewnię, czy państwo mnie słyszą.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Tak, słyszymy panią dyrektor.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Dobrze. Jeżeli więc chodzi o harmonogram prac, tak jak powiedziałam, konsultacje powinny się skończyć, czy skończą się w ostatnim tygodniu listopada. Potem będziemy kończyć prace nad przygotowaniem projektów. Pod koniec grudnia, a najpóźniej na początku stycznia projekty powinny zostać podpisane przez ministra i opublikowane w Dzienniku Ustaw.

Jeżeli chodzi o pracę projektową, pani minister Szumilas nawiązuje do projektu gimnazjalnego, który przed reformą 2017 r. był obligatoryjny. Był obowiązkiem ucznia kończącego gimnazjum. Proszę zauważyć, że tak naprawdę ta praca projektowa jest zapisana w podstawie programowej wielu przedmiotów, tak? Przedmiot biznes i zarządzanie w zakresie rozszerzonym… Jego specyfika ma m.in. wiązać się z tym, że tutaj ten projekt – praca metodą projektu i realizacja projektu przedsięwzięcia – będzie obligatoryjna dla tych, którzy zdecydują się na wybór tego przedmiotu w zakresie rozszerzonym. Tak jak powiedziałam, praca metodą projektu jest generalnie zalecana w podstawie programowej pomimo tego, że w warunkach realizacji wielu przedmiotów nie jest obowiązkowa, tak jak to było w przypadku gimnazjum, niemniej jednak jako metoda pracy jak najbardziej jest zalecana również w aktualnej podstawie programowej. Jeżeli chodzi o biznes i zarządzanie w zakresie rozszerzonym, w którym uczniowie mają realizować obowiązkowo projekt przedsięwzięcia, to na realizację tych zajęć w zakresie rozszerzonym uczniowie będą mieć osiem godzin w cyklu kształcenia plus biznes i zarządzanie na poziomie podstawowym. To będzie łącznie dziesięć godzin tej problematyki.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Tylko nie pytałam o to. Pytałam się o terminy, ponieważ jeżeli ma to wejść jako rozszerzenie od roku 2023/2024, to szkoły w tej chwili już planują – można powiedzieć – klasy z rozszerzeniem. Jeżeli rozporządzenia jeszcze nie ma, a dopiero ma być przygotowane, to zdajemy sobie sprawę, że w jakiś sposób… Są np. w tej chwili targi szkół ponadpodstawowych, które promują swoje nowe klasy itd. To wszystko jest opóźnione. Pytałam się, dlaczego terminarz to jest 2023/2024, a nie 2024/2025, wobec faktu, że chcecie robić rozszerzenie już od 2023/2024, a nie ma jeszcze podstaw programowych.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Tak. Podstawy będą najpóźniej na początku stycznia, więc z punktu widzenia organizacji planowania przyszłego roku szkolnego, czyli przygotowywania arkuszy organizacyjnych, co ma miejsce wiosną, dyrektorzy szkół, którzy będą chcieli uwzględnić ten przedmiot w swojej ofercie przedmiotów rozszerzonych, będą mogli to zrobić. Proszę też zwrócić uwagę, że konstrukcja ramówek jest taka, że… Tak będzie w przypadku tego przedmiotu. Mówimy, że w zakresie rozszerzonym ten przedmiot może się zacząć albo w klasie I, albo w klasie II, albo w klasie III. Tak naprawdę tutaj więc rozwiązania w przepisach dotyczących organizacji nauczania pozwolą dyrektorowi szkoły tak zaplanować włączenie tego przedmiotu do oferty, żeby to było dobrze przygotowane. Dotyczy to zarówno nauczyciela z odpowiednimi kwalifikacjami, jak i też organizacji tego przedmiotu. W zakresie rozszerzonym organizacja jego nauczania będzie mogła się rozpocząć również od klasy II, ale takie elastyczne rozwiązanie jest w przypadku wszelkich przedmiotów rozszerzonych, gdzie wskazujemy tylko najpóźniejszy moment, od którego realizacja danego przedmiotu w zakresie rozszerzonym powinna się rozpocząć.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Mam pytanie, pani dyrektor, bo patrzę na kalendarz prac i słucham tego, co pani mówi. Przed chwilą powiedziała pani, że podstawa programowa będzie w styczniu, tak? Dobrze, ale patrzę na kalendarz i czytam: „czerwiec–sierpień 2022 r. – prace eksperckie nad przygotowaniem propozycji podstawy programowej przedmiotu biznes i zarządza-

nie", „22 września 2022 r. – publikacja raportu z pierwszej części konsultacji", „październik/listopad 2022 r. – skierowanie do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych projektów nowelizacji rozporządzeń ministra". Przepraszam, ale w którym miejscu my jesteśmy, tak? Październik już się kończy. Nie widziałam projektu podstawy programowej. Nie widziałam. Co państwo chcą skierować do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych? Kiedy będzie gotowy projekt podstawy programowej? Dlaczego to tutaj nie jest napisane?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Mogę odpowiedzieć, pani minister. Projekt już jest. Dzisiaj, najpóźniej jutro będzie skierowany do konsultacji publicznych. Są trzy projekty zmian, bo to jest projekt zmieniający rozporządzenie w sprawie podstawy programowej dla szkoły podstawowej, w sprawie podstawy programowej dla liceum i technikum i w sprawie ramowych planów nauczania. Te projekty są już na finale. Dzisiaj, najpóźniej jutro będą już wysyłane do konsultacji publicznych. Jeszcze raz wyjaśnię, bo może coś powiedziałam tutaj niejasno. Nie mówimy już o tym raporcie z konsultacji, który był publikowany we wrześniu 2022 r. Tak jak powiedziałam, to była informacja o założeniach i o wynikach konsultacji. Teraz mówimy już o konkretnym projekcie zmian w rozporządzeniach.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Mam wniosek formalny. Proszę o przesłanie wszystkim członkom podkomisji do spraw jakości kształcenia i wychowania, a myślę też, że będą tym zainteresowani wszyscy członkowie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, tego projektu podstawy programowej biznesu i zarządzania, o którym pani mówi, że już go posiadacie.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Jeszcze jedna prośba, jeżeli można. Czy pani dyrektor nas słyszy?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Tak, słyszę państwa.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Chodzi o listę ekspertów, którzy opracowywali projekt podstawy programowej biznesu i zarządzania.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Oczywiście przekażemy również… To była sześcioosobowa grupa ekspertów. W składzie były też osoby, które pracowały przy…

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Czy zna pani skład? To poproszę.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Jeszcze raz.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Czy zna pani ten skład?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:

Tak, tak. Koordynatorem zespołu był pan Bartosz Majewski ze Szkoły Głównej Handlowej, sekretarz Olimpiady Przedsiębiorczości, sekretarz Stowarzyszenia Nauczycieli Przedsiębiorczości i Edukacji Ekonomicznej, autor pytań i zadań do 14 edycji Olimpiady Przedsiębiorczości dla licealistów. Zastępcą koordynatora był pan profesor Tomasz Rachwał, który uczestniczył w pracy i był koordynatorem zespołu ekspertów, który przygotowywał podstawę programową podstaw przedsiębiorczości z lat 2017–2018, jak również tę poprzednią z 2008 r. Pozostałe osoby to pani doktor Svetlana Gudkova, pani Beata Gregorczyk, pan dr hab. Sylwester Gregorczyk i pan dr Jan Dąbrowski. To był cały skład tego zespołu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):

Czy państwo Gregorczykowie przypadkowo noszą to samo nazwisko, czy to jakieś… Bo i jakiś Gregorczyk, i Gregorczyk.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Nie jestem w stanie odpowiedzieć na to pytanie. Przekażemy informację, tak jak pani przewodnicząca prosiła.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
A mogłaby pani jeszcze raz podać te imiona i nazwiska? Gregorczyk i jeszcze imiona.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Beata Gregorczyk, dr hab. Sylwester Gregorczyk.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Czyli Malicki, tak? Dobrze kojarzę?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Pan Bartosz Majewski, pan Tomasz Rachwał, pani doktor Svetlana Gudkova i ci państwo…

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Potem Beata Gregorczyk.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Beata Gregorczyk, dr hab. Sylwester Gregorczyk i ostatnia osoba dr Jan Dąbrowski.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Jan Dąbrowski. Domyślałam się, że nie ten od hymnu.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):
Mam pytanie. Czy wśród tej grupy ekspertów jest osoba, która pracuje w szkole czy prowadzi ten przedmiot?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Tak.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Kto?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Z tych informacji, które mam, pani Beata Gregorczyk.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Dobrze. Drugie pytanie. Czy jest przedstawiciel Centralnej Komisji Egzaminacyjnej?

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
W składzie zespołu?

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Tak.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Nie. W składzie zespołu nie było przedstawiciela CKE, ale oczywiście z CKE również będziemy konsultować te rozporządzenia.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Poprzednio przy podstawie programowej był ktoś z CKE. To wydaje się dość rozsądne, bo oni organizują potem egzamin, a chcecie, żeby to był przedmiot również egzaminowania.

Zastępca dyrektora departamentu MEiN Małgorzata Szybalska:
Tak, pan dyrektor CKE też uczestniczył i był… Wiedział o pracach w tym kierunku. Konsultowaliśmy też z nim pewne założenia itd. Centralna Komisja Egzaminacyjna więc jak najbardziej tutaj była też w te prace zaangażowana. Oczywiście teraz otrzymają ten projekt…

Przewodnicząca poseł Katarzyna Lubnauer (KO):
Dobrze. W każdym razie z tym, o co prosiliśmy, czyli z podstawą programową, która jest obecnie projektem, prosimy o skład tej komisji wraz z afiliacją. Dobrze? Przedstawicielem jakiej publicznej czy niepublicznej instytucji jest dana osoba. Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś pytania? To w takim razie proszę osoby nie spośród posłów, które zgłosiły się na posiedzenie podkomisji. Czy goście mają ochotę zadać pytanie? Czy są jakieś zgłoszenia na czacie? Nie ma. Dobrze. Zamykam w takim razie dyskusję.

Uznaję, że porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Czekam na dokumenty ze strony ministerstwa. Zamykam posiedzenie. Bardzo państwu dziękuję.